

Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.

✉ Žabovřeská 250, 156 27 Praha 5 - Zbraslav

☎ 257 027 233, fax: 257 027 254, e-mail: pudni.sluzba@vumop.cz

www.vumop.cz

**Pedologický průzkum
Ověření stávající bonity půdy - BPEJ**

Lokalita: území v rozsahu dle grafické přílohy objednávky.

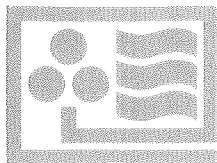
Katastrální území: Šlapanice u Brna, okres Brno-venkov.

Průvodní zpráva

Brno, srpen 2013

Zpracoval: Ing. Radim Czelis

VÝZKUMNÝ ÚSTAV MELIORACÍ
A OCHRANY PŮDY, v.v.i.
pracoviště BRNO
Lidická 25/27, 602 00 Brno

Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.
Žabovřeská 250, 156 27 Praha 5 - Zbraslav
☎ 257 027 233, fax: 257 027 254, e-mail: pudni.sluzba@vumop.cz
www.vumop.cz

Pedologický průzkum

Lokalita - území v rozsahu dle grafické přílohy objednávky, viz příloha.

Katastrální území: Šlapanice u Brna, okres Brno-venkov.

Objednatel průzkumu

Město Šlapanice
Masarykovo náměstí 100/7
664 51 Šlapanice
IČ: 00282651
DIČ: CZ00282651

Zhotovitel průzkumu

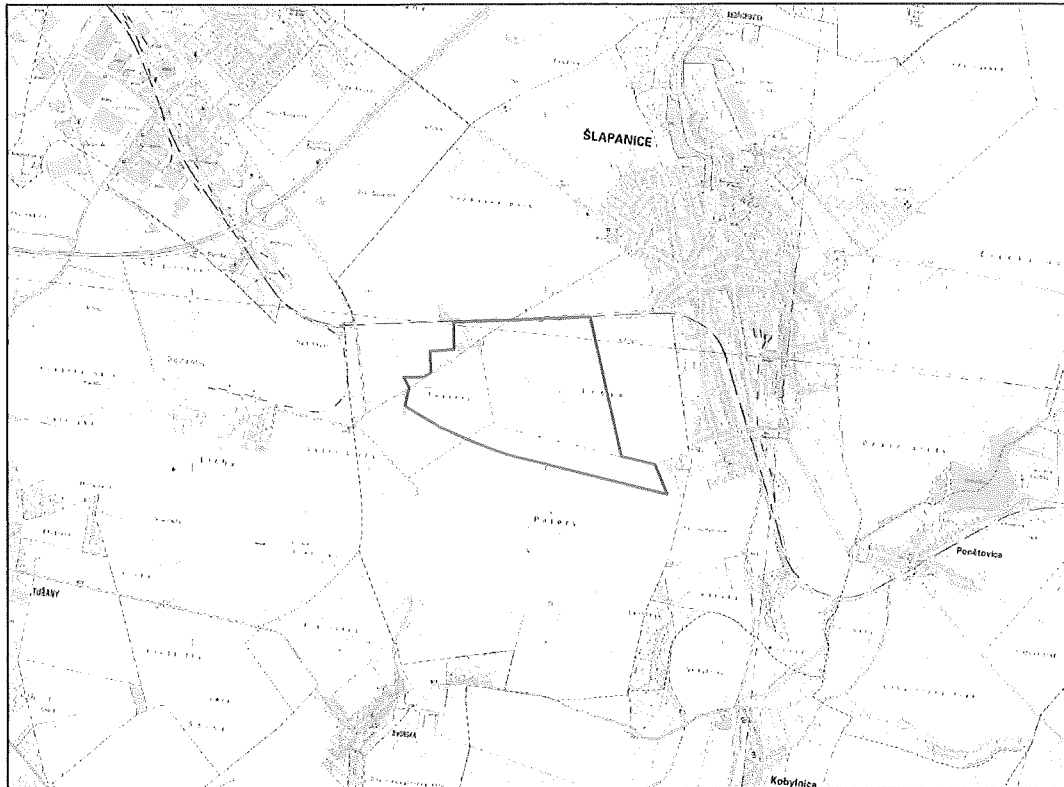
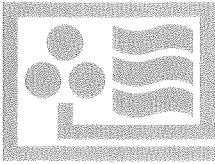
Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.
Žabovřeská 250, 156 27 Praha 5 – Zbraslav
IČ: 00027049
Bankovní spojení: KB Praha
Číslo účtu: 24635-051/0100
Zapsáno: Rejstřík veřejných výzkumných institucí vedený MŠMT
pod spis. zn. 17 023/2006-34/V

Účel průzkumu

Cílem pedologického průzkumu je ověření stávající bonity půdy - bonitovaných půdně ekologických jednotek (BPEJ) na pozemcích v katastrálním území Šlapanice u Brna, okres Brno-venkov.

Popis lokality

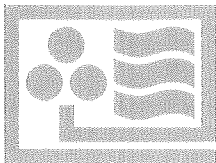
Předmětná lokalita se nachází jihozápadně od intravilánu města Šlapanice, nedaleko mezinárodního letiště Brno-Tuřany. Ze severní strany lemuje zájmové území železniční trať. Výměra posuzované lokality činí cca 82 ha. Rozsah území byl stanoven objednatelem posudku. Rozsah a poloha řešeného území jsou patrné z obr. č. 1 a 2.

Obrázek č. 1 – Snímek základní mapy s vyznačenou hranicí zájmové plochy

Obrázek č. 2 – Letecký snímek s vyznačenou hranicí zájmové plochy

Klimatické podmínky

Zájmové území spadá do klimatické oblasti teplé, okrsku teplého, mírně suchého, s mírnou zimou. Průměrný roční úhrn srážek vykazuje okolo 566 mm. Srážky během roku mají normální vývoj. Maximum v červenci, minimum v únoru. Teplota vzduchu v tomto klimatickém okrsku se pohybuje okolo 8,5° C v ročním průměru. Počet hodin slunečního svitu za rok je cca 1800 hodin. Převládají západní, jihozápadní a severovýchodní vzdušné proudy. Teplé větry z jihozápadu umožňují na jaře brzký počátek polních prací. Nadmořská výška zájmové lokality se pohybuje okolo 240 m n. m.

Reliéf terénu

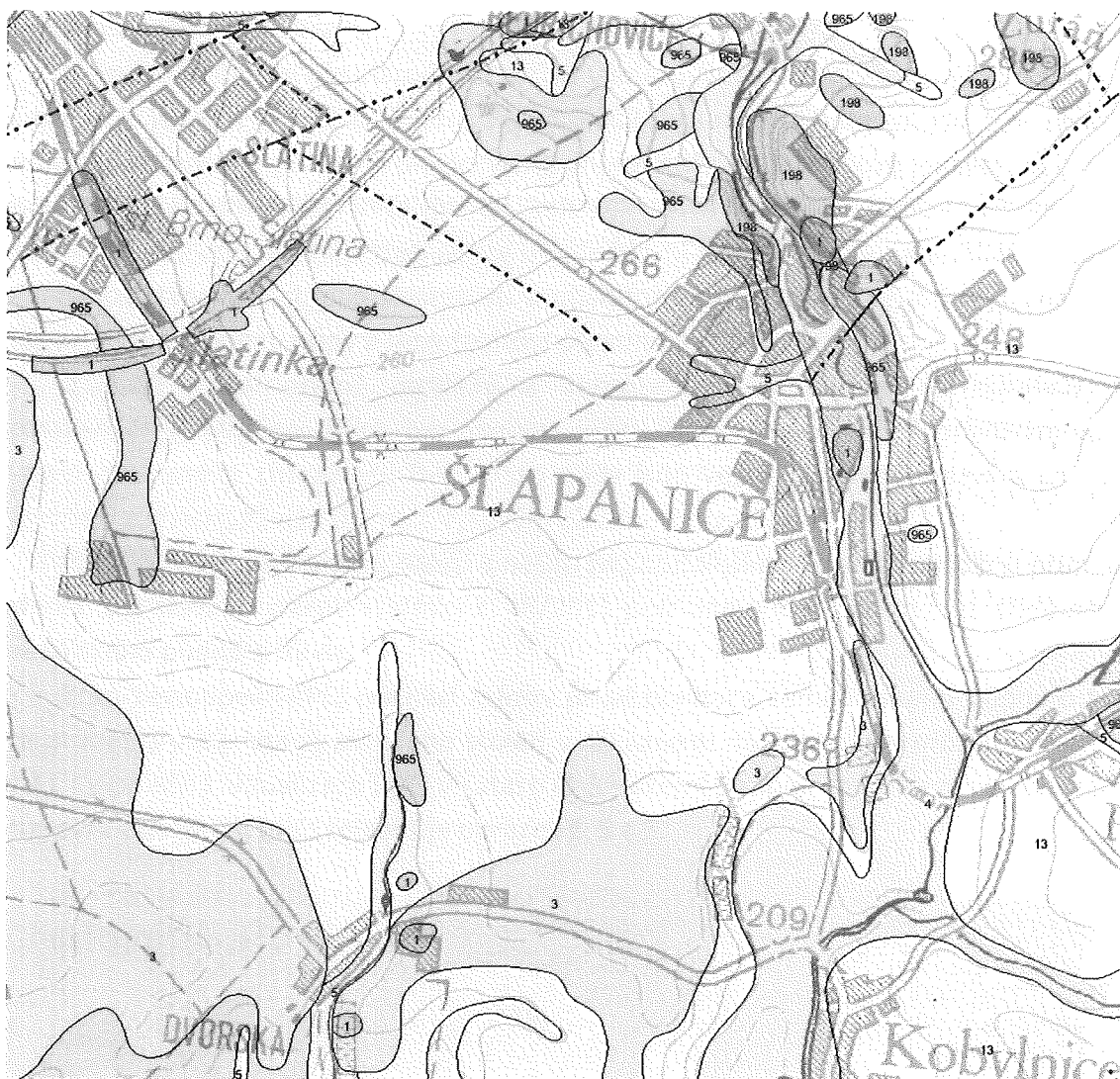
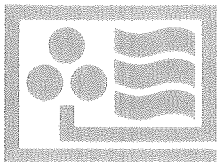
Předmětná lokalita se svým okolím patří geomorfologicky do úvalu Dyjsko-svrateckého. Reliéf území je tvořen mírně zvlněnou rovinou.

Geologické podmínky

Zájmové území leží v oblasti, které je kryto různě mocnou vrstvou pleistocenní spraše. Jde o typické sprašové uloženiny s vyšším obsahem prachových částic, s četnými pseudomyceliemi uhličitanu vápenatého a výskytem vápnitých konkrecí. Spraš představuje nejhodnotnější mateční substrát vzhledem ke značné hloubce profilu a příznivým fyzikálně-chemickým vlastnostem. Na těchto spraších se vytvořily velmi hluboké černozemě s hlinitými profily. Geologické poměry řešené oblasti a okolí jsou znázorněny na obr. č. 3.

Hydrologické poměry

Šetřené území spadá do hlavního povodí řeky Moravy, dílčího povodí řeky Svratky. Hydrologickou sítí katastru Šlapanic tvoří toky Říčka a Rokytnice.

1: antropogenní uložení, vytěžené prostory

Stáří: kvartér, Typ hornin: sedimenty nezpevněné, Geologický region: kvartér Českého masivu a Karpát

3: říční sedimenty (písek, štěrk)

Stáří: kvartér, Typ hornin: sedimenty nezpevněné, Geologický region: kvartér Českého masivu a Karpát

4: nivní sedimenty (hlína, písek, štěrk)

Stáří: kvartér, Typ hornin: sedimenty nezpevněné, Geologický region: kvartér Českého masivu a Karpát

5: splachové sedimenty (hlína, písek, štěrk)

Stáří: kvartér, Typ hornin: sedimenty nezpevněné, Geologický region: kvartér Českého masivu a Karpát

13: naváté sedimenty (spraš, sprašová hlína)

Stáří: kvartér, Typ hornin: sedimenty nezpevněné, Geologický region: kvartér Českého masivu a Karpát

198: slepenec

Stáří: karbon, Typ hornin: sedimenty zpevněné, Geologický region: moravskoslezská oblast - moravskoslezské paleozoikum

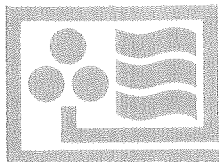
203: vápenec

Stáří: devon, karbon, Typ hornin: sedimenty zpevněné, Geologický region: moravskoslezská oblast - moravskoslezské paleozoikum

965: mořské sedimenty (vápnitý jíl, písek)

Stáří: neogén, Typ hornin: sedimenty nezpevněné, Geologický region: karpatská předhlubeň

Obrázek č. 3 – Geologické poměry dané oblasti

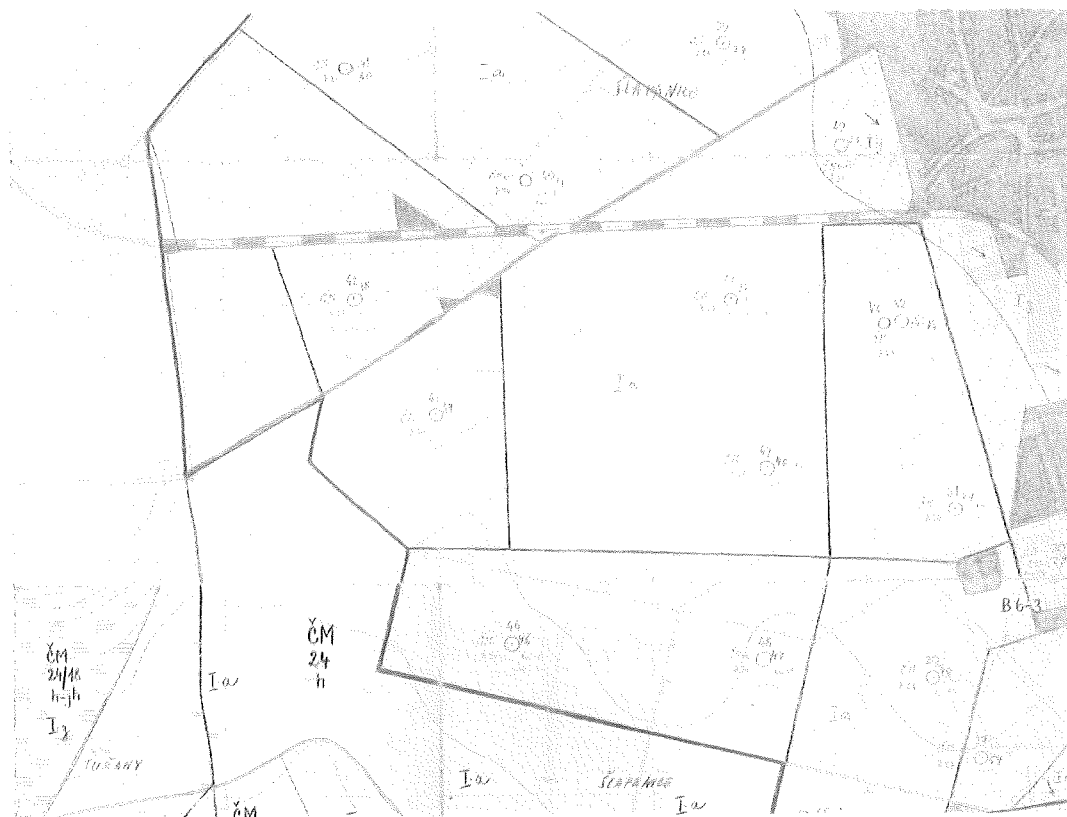
Pedologické poměry

V současnosti jsou dle platné „Metodiky vymezení a mapování bonitovaných půdně ekologických jednotek, Mašát a kol., Praha 2002“ v katastru nemovitostí a v celostátní databázi bonitovaných půdně ekologických jednotek (BPEJ) na zájmové lokalitě vedeny tyto kódy BPEJ. (Základní kód BPEJ je 5ti místný. První číslice vyjadřuje příslušnost ke klimatickému regionu, druhá a třetí číslice určuje hlavní půdní jednotku klasifikační soustavy, čtvrtá číslice stanovuje stupeň sklonitosti a příslušnou expozici ke světovým stranám, pátá číslice vyjadřuje hloubku půdy a skeletovitost půdního profilu).

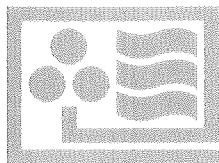
2.01.00 – černozemě modální a černozemě karbonátové na spraších nebo karpatském flyši, středně těžké, bez skeletu, velmi hluboké, s převážně příznivým vodním režimem, rovinatého charakteru 0–3°. Tyto půdy jsou velmi hluboké s tmavým černickým horizontem o mocnosti nad 0,3 m, s vysokým obsahem organických látek.

Půdy černozemního typu náleží k našim neúrodnějším pro jejich vysokou přirozenou úrodnost. Dle stávající platné vyhlášky č. 48/2011 jsou tyto půdy zařazeny v 1. třídě ochrany zemědělského půdního fondu.

Toto zastoupení BPEJ pochází z doby první bonitace zemědělského půdního fondu, která proběhla v 80. letech minulého století v návaznosti na komplexní průzkum půd – KPP (obr.4). Celoplošná aktualizace BPEJ v katastrálním území Šlapanice u Brna zatím neproběhla. Zastoupení stávajících BPEJ zobrazuje obrázek č. 5 a 6.

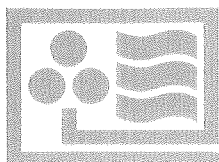
Obrázek č. 4 – Snímek mapy KPP

Obrázek č. 5 – Letecký snímek, stávající BPEJ, hranice zájmové lokality

Obrázek č. 6 – Letecký snímek, stávající BPEJ, DKM, hranice zájmové lokality

Přípravné práce

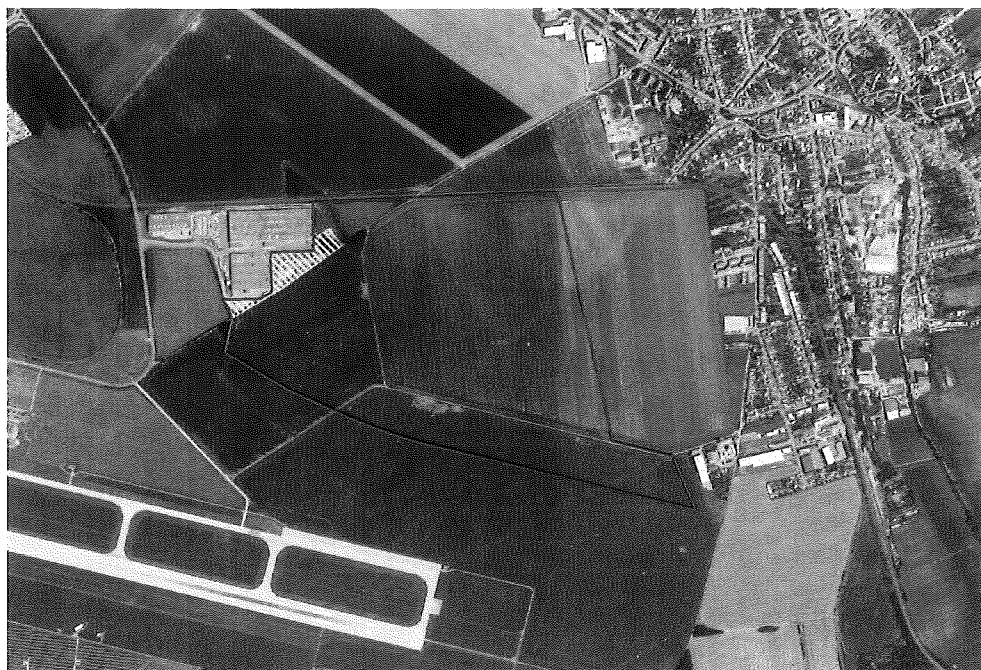
Byla prostudována písemná zpráva Komplexního průzkumu půd (KPP) – průvodní zpráva dané lokality, ze které byly zjištěny charakteristiky přírodních podmínek, geologické poměry, geomorfologie území, hydrologické a půdní poměry v dané lokalitě. Dále byly prozkoumány mapové výstupy z KPP a prostudována mapa BPEJ pro dané území. Pro vlastní terénní průzkum byl použit mapový výstup - ortofotomapa, DKM, aktuální stav BPEJ a hranice zájmového území daná objednatelem.

Terénní práce

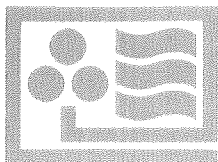
Vlastní terénní průzkum byl proveden půdními vpichy pomocí sondovací tyče s maximální hloubkou do 100 cm. Přítomnost uhličitanu vápenatého v profilu byla ověřována běžným kuchyňským octem. Pro upřesnění polohy byl použit přístroj GPS.

Vyhodnocení

Terénní práce proběhly 27. a 28. srpna 2013. Dotčené pozemky se nacházely po sklizni obilovin a provedené podmítce, jen nepatrná část zkoumané lokality byla zorněna. Zájmové území má charakter mírně zvlněné roviny, na několika místech se nachází mikrodeprese. Z hlediska potenciálního ohrožení vodní a větrnou erozí náleží řešené území do skupiny půd erozně neohrožených. Terénní pochůzkou bylo dále zjištěno, že pozemky těsně navazující na průmyslovou zónu slouží jako manipulační plocha resp. deponie či skládka různorodého materiálu (obr. 7 a 8). Tyto pozemky nemají v současnosti charakter zemědělské půdy a nebylo možné na nich ověřit stávající BPEJ.

Obrázek č. 7 – Letecký snímek, pozemky nemající charakter zem. půdy (šrafovaní)

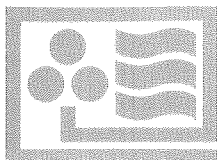

Obrázek č. 8 – Foto snímek, deponie materiálů

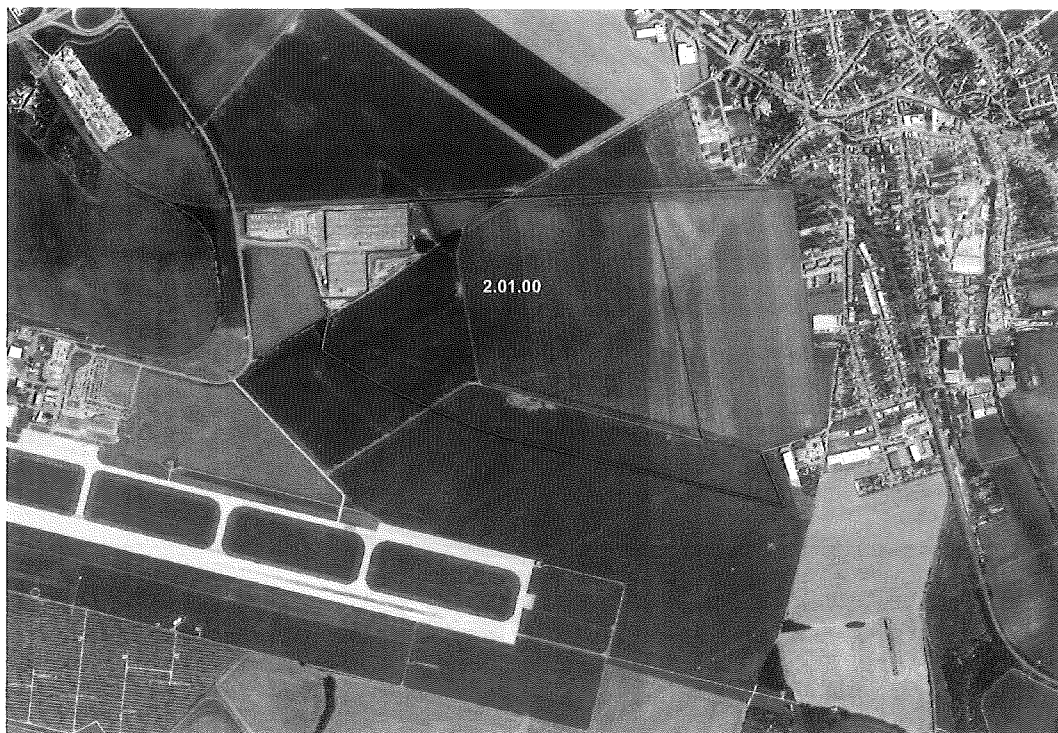
Půdními vpichy pomocí sondovací tyče bylo zjištěno, že na zkoumaných pozemcích se nachází velmi hluboké půdy s tmavým černickým horizontem „Ac“ hlinité zrnitosti o mocnosti převážně 50 – 60 cm. Nejnižší mocnost tohoto horizontu byla zjištěna 35 cm, naopak nejvyšší 90 cm. Černický horizont „Ac“ pozvolna přechází do přechodného horizontu „Ac/Ck“ - přechod mezi černickým horizontem „Ac“ a samotným půdotvorným substrátem „Ck“. Na přechodný horizont „Ac/Ck“ navazuje samotný půdotvorný substrát „Ck“. Ve všech případech se jednalo o hodnotnou spraš. U každého půdního vpichu byla také provedena zkouška pomocí běžného kuchyňského octu na přítomnost uhličitánu vápenatého v profilu. Obsah karbonátů byl potvrzen ve všech půdních profilech.

Svým charakterem a složením odpovídají tyto půdy černozemi modální na spraši, středně těžké zrnitosti, rovinatého charakteru 0–3°, bez skeletu, velmi hluboké s příznivými vláhovými poměry a tím i příslušnému kódu BPEJ **2.01.00**, dle stávající platné vyhlášky č. 48/2011 zařazené v 1. třídě ochrany zemědělského půdního fondu.

Zastoupení BPEJ na základě provedeného terénního šetření v zájmové lokalitě je znázorněno na obrázku č. 9.

Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.
Žabovřeská 250, 156 27 Praha 5 - Zbraslav
☎ 257 027 233, fax: 257 027 254, e-mail: pudni.sluzba@vumop.cz
www.vumop.cz

Obrázek č. 9 – Letecký snímek, hranice řešeného území, zastoupení BPEJ zájmové lokality na základě provedeného terénního šetření

Závěrem lze konstatovat, že půdní podmínky zkoumané lokality odpovídají svým současným charakterem stavu, který je veden v katastru nemovitostí a v celostátní databázi bonitovaných půdně ekologických jednotek (BPEJ).